שוף אכריסך. שהי קומתך על כריסך: **כשורי.** קורות העלייה: **אכל לחמנו לחדדי.** כשחלקו לס תשפל עלייה (1) יסתרוסו הבית ויכנוסו: **עד למה.** תשפיל העלייה ויכוף את העליון לסתור ולבנות: **שמעינו.** כהמוכר פירות המקבל עליו מחצירו לבנות לו בית עושה רושמו כחצי מרכו וחצי רחבו כבניין ההיכל שהיה מרכו מרבעים ורחבו עשרים וגבהו שלשים: **ליסוריפא.** מבליות קנים מרוכין: **והדר.** מחזיר עלמו לכל לדדין: **סברנא לך הכא.** לסתוס לך מלוומין בחבנים וטיט ואפתח לך למעלה מכותלי בגודפ כחליך מלוות מחרים שילחיו (2) בניהך: **קמרעא לאפיחא.** כשתפתח פה מלוות תנות המומה מחמת המכה: **סברנא לך.** הכוחל מרחק גודלו עד שיגיע למקום המלוות שתעשה לך: **לא קיימא.** שאין טיט החדש נדבק יפה בטיט הישן שיצא כבר: **דלע"ג דקא משמש גה בליבי ומיבני.** ואין הוא עלמו דר במוכו מני ל"ל לא מלינה לחטרא להוליך העליה והתנן: **אספלידא.** טרקלין יפה: **סרבילא.** גיגה שבלל הטרקלין שהיתה מחירה לתוכו: **נדנפתאי לגא בגינא.** בשלי מני בוגה ואתה אין לך עלי חזקת חורה של שלש שיש להשתח הוא דפלגיוהו: **ד' אמות.** לעבודת הכרם שהיו חורשין חותה בשוורים: **דעלו אהדדי.** שנתן בעל הכרם לבעל השדה לבן דמים של עילוי הכרם הילכך כרם בעי למשקל עם עבודתו: **בשופטני עסקינן.** וכי שוטה היה שנטל גיגה חלקה כנגד בית בנוי ולא נטל עילוי דמים: **והשתא** (3) **לידרונא.** חדר לפל ואני על מנת לאספלידא נתתי עילוי דמים: **שמא בעלמא.** (4) שם לאספלידא לא בטיל שמו: **בית טור.** לפי חשבון (5) שתים בחלר שמכן:

שוף אכריסך. פ"ה שהה קומתך ולר"י נרחה שוף לשון שפשוף שמתחכך בחרך: **בוכן סריקין.** מנשים רקיס מתרגמינן גוברין סריקין (שופטים יח): **היינו הך.** ות"ת והא לשמעינן דהאי עובדא לחדתא לעתיקא לן קאי דלא שמעינן מהאי דלעיל ולעיל ליעטריך לשמעינן וה"מ דלא מטו מי וכו' וי"ל למילתא דפשיטא היא לחדא חדתא וכולה עתיקא לן קאי ומשום הא לא הוה צריך לאתויי האי עובדא:

אספלידא. פרש"י טרקלין יפה ונערוך פירש מערה כדמתרגם (תהלים נג) מפני שחול במערה בחספלידא ותור"י לאספלידא דהכא ל"ל להיות מערה מדקאמר (6) נמי דעלו להדדי בכשורי והודדי ובמערה ליכא כשורי והודדי ועוד מדקאמר מעיקרא לאספלידא והשתא (7) לידרונא ובמערה ליכא לאורה כלל ומפרש ר"י לאספלידא דהכא הוי לאכסדרה שיש בה לורה גדולה שפרולה גרוח לחד כדאמרינן בגלח יחפור (לקמן דף כה.) עולם דומה לאכסדרה וכו' וכן מוכח בהקומן רבה (מנחות דף לג: ושם ד"ה לאספלידא) **למאר** לחבי חזינא להו לאספלידי דבי מר דאית להו פלימי ולית להו מזוזה ופריך מיתיבי בית שער ואכסדרה ומרפסת חייבין במזוזה: **א"ל בדידי קבנינא.** פ"ה אתה אין לך עלי חזקת לורה של שלש שיש ואימה שהיה יכול להאפילו עליו שלא יהא לו בטרקלין לורה כלל ועוד דאמי קאמר בחולרת לא עלו אהדדי בשוה נמי בחולרת דבית בלא לורה אינו אלא אמר ליה סתרנא לה עד לארעא ובנינא לה ועבידנא לך כווי בגוה א"ל חדא אשיתא חדתא בכוליה ביתא עתיקא לא קיימא א"ל סתרנא לה לכוליה ביתא ובנינא לך כווי בבנינא א"ל לית לי דוכתא למידר בה א"ל אגירנא לך דוכתא א"ל לא (8) טרחנא אמר רב חמא (9) בדין קא מעכב (10) היינו הך והא תו למה לי הא קמ"ל דאע"ג דלא משתמש (11) אלא תיבנא (12) ובי ציבי בעלמא (13) הנהו בי תרי אחי דפלגי בהדי הדדי חד מטייה אספלידא וחד מטייה תרביצא אזל ההוא דמטייה תרביצא ובא בני אשיתא אפומא דאספלידא א"ל קא מאפלת עלי א"ל בדידי קא בנינא אמר רב חמא (14) בדין קאמר ליה א"ל רבינא לרב אשי מאי שנא מהא דתניא (15) שני אחין שחלקו אחד מהן נטל שדה כרם ואחד מהן נטל שדה לבן יש לו לבעל הכרם ד' אמות בשדה לבן שעל מנת כן חלקו א"ל התם דעלו להדדי אבל הכא מאי דלא עלו להדדי (16) וכי בשופטני עסקינן דהאי שקיל אספלידא והאי שקיל תרביצא ולא עלו להדדי א"ל (17) נהי דעלו להדדי דמי ליבני כשורי והודדי דמי אוירא לא עלו להדדי ולימא ליה מעיקרא אספלידא פלגת לי השתא משוית לי (18) אידרונא אמר רב שימי בר אשי שמא בעלמא פלג ליה מי לא תניא (19) האומר בית כור עפר אני מוכר לך אע"פ שאינו אלא לתך הגיעו שלא מכר לו אלא שמא והוא דמיתקרי בית כור (20) פרדם אני מוכר לך אע"פ שאין בו רמונים הגיעו שלא מכר לו אלא שמא והוא דמיתקרי פרדם (21) כרם אני מוכר לך אע"פ שאין בו גפנים הגיעו שלא מכר לו אלא שמא והוא דמיתקרי כרמא מי דמי התם מצי אמר ליה מוכר ללוקח שמא זביני לך הכא מצי א"ל אדעתא דהכי פלגי דדאירנא ביה כי היכי דדרו אבהתן אמרו ליה שמין אם בית כור יכול לומר סבור הייתי שהיית משלים לי בית כור ואם אתה אומר שמין אם בית כור ישלים לו בית כור שלש ויש לומר דמיירי כגון דלחוזל גביה ואינו נותן לו אפילו דמי לתך ואי קרו ליה בית כור אפילו אין בו אלא לתך הגיעו ואי לא קרו ליה בית כור חייב לתת לו בית כור שלש אי נמי דלא לחוזל גביה וכגון דנתן לו דמי לתך והשתא אי לא קרו ליה בית כור היה יכול לומר לוקח אם תרלה לתת לי בית כור שלש ולעמוד במקחך עמוד ואם לאו תחזור לי מעותי אבל אי קרו ליה בית כור הגיעו אע"פ שאין בו אלא לתך:

מר

רבינו גרשום

לא מצינא דאטרח (לבנות) [לפנות] ביתי: שוף אכריסך עול. כלומר הואיל וגרם מזלך (6) חפור בארץ וכפוף בטנך וצא והכנס. דינא קאמר ליה דבתוך שלו יבנה: לא אמרן דדינא קאמר ליה אלא דלא מטו כשורי. שלא יהדה העליה למטה מי' אז יכול לטעון לו דור בדוחק בתוך עשרה: [דלא] אתנו בהדי הדדי. שלא התנו זה לזה לבנות אחר נפילה: עד כמה. גבוה יכול לכופו שיסייע לו: כאותה ששנינו. בפ' המוכר: רומו כחצי ארכו וכחצי רחבו. שאם היה הבית כ' אמה באורך ורוחב י' אמה עושה גבוה חצי כ' וחצי י' שהם ט"ו אמה וראיה לדבר מהיכל: לא תיתלו בוקי סריקי. כלומר לא תאמינו בדברים רקים הללו מעולם לא אמרן ר' נחמן שיבנהו גבוה כזה: שיעור אסורייתא דמחזוא כדי שיהא יכול לישא משאוי על גבו כמשאוי של אנשי מחוזא ויכול לחזור בריוח בהכי מצי לכופו טפי לא: אשיתא (7) אגב כוי דחברי'. שהיה בונה כותלו כנגד חלון חבירו שהיה לו חזקה לחלון ולא הרחיק ד' אמות: מרעית אשיתאי. שתחתור בו חלונות אחרות: סתרנא לך. עד חלונות אלו ובנינא

גליון הש"ס

גמרא היינו הך. עי' ליטו"ל שבועות דף לו ע"ב ד"ה מרמי למ"ל:

הגהות הב"ח

(6) גב' ל"ל אבנייה אנא אמר ליה לית לי דוכתא כל"ל ותיבת אספלידא נמחק: (7) שם לו טרחנא א"ל לך קא מתדר לי א"ל שוף אכריסך ושוי: (8) שם אמר אכריסך כל"ל כדדיירי כל"ל ותיבת כי נמחק: (9) שם אלא אמר רבינא כל"ל ותיבת כי נמחק: (10) שם מפני שחול במערה מצי א"ל למטה מי' רשותא דידי הוא ולא משעבד לך וה"מ דלא אתנו גבי הדדי אבל אתנו גבי הדדי סתרי ובנו וכי אתנו בהדי הדדי עד כמה אמרו רבנן קמיה דרבה משמיה דמר זוטרא בריה דרב נחמן דאמר משמיה דר"נ כאותה ששנינו רומו כחצי ארכו וכחצי רחבו אמר להו רבה לאו אמינא לכו לא תיתלו ביה בוקי סריקי ברב נחמן הכי אמר ר"נ כי דדיירי אינשי וכמה אמר רב הונא בריה דרב יהושע כי היכי דעיילי איסוריתא דמחוזא והדר ההוא גברא דהוה בני אשיתא אחורי כווי דחבריה אמר ליה קא מאפלת עלי א"ל סברנא לך הכא ועבידנא לך כווי לעיל מאשיתאי א"ל קא מרעת ליה לאשיתאי א"ל סתרנא לך לאשיתך עד דוכתא דכווי ובנינא להו ועבידנא לך כווי בבנינא לעיל מאשיתאי א"ל אשיתא מתתאה עתיקא ומלעיל חדתא לא קיימא א"ל סתרנא להו עד לארעא ובנינא להו ועבידנא לך כווי בגוה א"ל חדא אשיתא חדתא בכוליה ביתא עתיקא לא קיימא א"ל סתרנא להו לכוליה ביתא ובנינא לך כווי בבנינא א"ל לית לי דוכתא למידר בה א"ל אגירנא לך דוכתא א"ל לא טרחנא אמר רב חמא בדין קא מעכב היינו הך והא תו למה לי הא קמ"ל דאע"ג דלא משתמש אלא תיבנא ובי ציבי בעלמא הנהו בי תרי אחי דפלגי בהדי הדדי חד מטייה אספלידא וחד מטייה תרביצא אזל ההוא דמטייה תרביצא ובא בני אשיתא אפומא דאספלידא א"ל קא מאפלת עלי א"ל בדידי קא בנינא אמר רב חמא בדין קאמר ליה א"ל רבינא לרב אשי מאי שנא מהא דתניא שני אחין שחלקו אחד מהן נטל שדה כרם ואחד מהן נטל שדה לבן יש לו לבעל הכרם ד' אמות בשדה לבן שעל מנת כן חלקו א"ל התם דעלו להדדי אבל הכא מאי דלא עלו להדדי וכי בשופטני עסקינן דהאי שקיל אספלידא והאי שקיל תרביצא ולא עלו להדדי א"ל נהי דעלו להדדי דמי ליבני כשורי והודדי דמי אוירא לא עלו להדדי ולימא ליה מעיקרא אספלידא פלגת לי השתא משוית לי אידרונא אמר רב שימי בר אשי שמא בעלמא פלג ליה מי לא תניא האומר בית כור עפר אני מוכר לך אע"פ שאינו אלא לתך הגיעו שלא מכר לו אלא שמא והוא דמיתקרי בית כור אני מוכר לך אע"פ שאין בו רמונים הגיעו שלא מכר לו אלא שמא והוא דמיתקרי פרדם כרם אני מוכר לך אע"פ שאין בו גפנים הגיעו שלא מכר לו אלא שמא והוא דמיתקרי כרמא מי דמי התם מצי אמר ליה מוכר ללוקח שמא זביני לך הכא מצי א"ל אדעתא דהכי פלגי דדאירנא ביה כי היכי דדרו אבהתן אמרו ליה שמין אם בית כור יכול לומר סבור הייתי שהיית משלים לי בית כור ואם אתה אומר שמין אם בית כור ישלים לו בית כור שלש ויש לומר דמיירי כגון דלחוזל גביה ואינו נותן לו אפילו דמי לתך ואי קרו ליה בית כור אפילו אין בו אלא לתך הגיעו ואי לא קרו ליה בית כור חייב לתת לו בית כור שלש אי נמי דלא לחוזל גביה וכגון דנתן לו דמי לתך והשתא אי לא קרו ליה בית כור היה יכול לומר לוקח אם תרלה לתת לי בית כור שלש ולעמוד במקחך עמוד ואם לאו תחזור לי מעותי אבל אי קרו ליה בית כור הגיעו אע"פ שאין בו אלא לתך:

מוסף רש"י

בוקי סריקי. כלים ריקים, כלומר דברים שאין טעם בהם (ע"ז לז: חולין נ.). **לתך.** מלי כור לפי חשבון פחתים בתלר המקבל, ממשים על ממשים הוי בית סלא (ב"מ קד.).

רבינו גרשום

לא מצינא דאטרח (לבנות) [לפנות] ביתי: שוף אכריסך עול. כלומר הואיל וגרם מזלך (6) חפור בארץ וכפוף בטנך וצא והכנס. דינא קאמר ליה דבתוך שלו יבנה: לא אמרן דדינא קאמר ליה אלא דלא מטו כשורי. שלא יהדה העליה למטה מי' אז יכול לטעון לו דור בדוחק בתוך עשרה: [דלא] אתנו בהדי הדדי. שלא התנו זה לזה לבנות אחר נפילה: עד כמה. גבוה יכול לכופו שיסייע לו: כאותה ששנינו. בפ' המוכר: רומו כחצי ארכו וכחצי רחבו. שאם היה הבית כ' אמה באורך ורוחב י' אמה עושה גבוה חצי כ' וחצי י' שהם ט"ו אמה וראיה לדבר מהיכל: לא תיתלו בוקי סריקי. כלומר לא תאמינו בדברים רקים הללו מעולם לא אמרן ר' נחמן שיבנהו גבוה כזה: שיעור אסורייתא דמחוזא כדי שיהא יכול לישא משאוי על גבו כמשאוי של אנשי מחוזא ויכול לחזור בריוח בהכי מצי לכופו טפי לא: אשיתא (7) אגב כוי דחברי'. שהיה בונה כותלו כנגד חלון חבירו שהיה לו חזקה לחלון ולא הרחיק ד' אמות: מרעית אשיתאי. שתחתור בו חלונות אחרות: סתרנא לך. עד חלונות אלו ובנינא

מוסף רש"י

מב א ב ג ד מיי' פ"ד מהל' שכנים הל' ו ז סמג עשין פב טוש"ע מ"מ סימן קסד סעיף ב ועיין בהג"ה:

מג ה ו מיי' שם פ"ו הלכה ט סמג עשין פב טוש"ע מ"מ סי' קנד סעיף כז:

מה ח ט מיי' שם הל' י סמג שם טוש"ע מ"מ סי' קנד סעיף כז:

מו י מיי' פכ"ד מהל' מכירה הל' י סמג שם טוש"ע מ"מ סי' קנט סעיף ד:

מז כ מיי' פ"ו מהלכות שכנים הל' י סמג עשין פב טוש"ע מ"מ סי' קנד סעיף כז:

מח ל מיי' פכ"מ מהל' מכירה הל' יד סמג עשין פב טוש"ע מ"מ סי' סימן סעיף ז:

מט מ נ מיי' שם הל' יד טוש"ע שם סעיף יח:

ע) [ולוי ל"ל שוף כתוס' ועי' כתוס' ד"ה שוף]: ב) [לפנינו הגי' תמוני כוי דחבריה]: ג) [הלשון לריך תיקון ולוי ל"ל דלא היו מעמידין גפנותיהם ע"י תרישה]: